

MÜSLÜMANI SIKINTIDAN KURTARMAK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmeduhü bi-cemîi mehâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbeği li-celâli vechihî ve li- azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l- âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahü bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehü kâl:

*مَنْ نَسِيَ صَلَاةً فَلَمْ يَذْكُرْهَا، إِلَّا وَهٍ وَمَعَ الْإِمَامِ،
فَلْيُصَلِّ مَعَ الْإِمَامِ، فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ، فَلْيُعِدِ
الصَّلَاةَ الَّتِي نَسِيَ، ثُمَّ لِيْ عِدِ الصَّلَاةَ الَّتِي صَلَّاهَا*

مَعَ الْإِمَامِ

(طس. خط. عن ابن عمر وصح أبو زرعة وقفه)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 445/11 (*Men nesiye salâten felem yezkürhâ, illâ ve hüve mea'l-imâmi, felyusalli mea'l-imâmi, feizâ ferağa min salâtihi, felyuidi's-salâte'lletî nesiye, sümme yuîdu's-salâte'lletî sallâhâ mea'l-imâmi*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümleminizin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri ibadet ve taatlerinizi kabul eyleyip, dünya ve âhirete müteâllik muradlarınıza cümleminizi nâil eylesin...

Şurada Efendimiz, Peygamberimiz, başımızın tacı, rehberimiz, numûne-i imtisâlimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salavât ve ek-melü't-tahiyyâti ve't-teslimât*) Hazretleri'nin mübarek hadislerinden bir nebze okumaya devam edeceğiz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce, buyurun beraberce, evvela Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-i pâkine hürmetlerimizi, tazimlerimizi ifadeye vesile olsun diye sunmak üzere; sonra onun cümle âlinin, ashabının, etbânının, ahababının; sâir enbiyâ ve mürselînin, cümle evliyâullahın, Ümmet- i Muhammed'in mürşid ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turûk-u aliyyemizin ve onlara bağlı halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin; ashâb-ı hayrât u hasenâtın, caminin bânisinin ve tamircilerinin,

içinden gelip geçen cemaatlerin, imamların, müezzinlerin ruhlarına;

Okuduğumuz eseri yazan Gümüşhaneli Hocamız Ahmed Ziyâeddîn Hazretleri'nin, bu içindeki hadislerin bize kadar ulaşmasına emek sarf etmiş olan râvilerin ve alimlerin; uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise toplanmış, gelmiş olan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olması için ve biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına vâsıl olup dünya ve âhirette bahtiyar olmamıza vesile olması için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım!

.....

a. Herhangi Bir Namazı Unutan Kimse

Mukaddemede metnini okuduğum hadîs-i şerîf *Râmûzü'l- Ehâdîs*'in 445. sayfasının sonlarında, 11. hadis-i şeriftir.

Efendimiz SAS buyuruyor ki:¹

مَنْ نَسِيَ صَلَاةً فَلَمْ يَذْكُرْهَا، إِلَّا وَهَ وَ مَعَ الْإِمَامِ، فَلْيُصَلِّ مَعَ الْإِمَامِ، فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ، فَلْيُعِدِ الصَّلَاةَ الَّتِي نَسِيَ، ثُمَّ لِيْ عِدِ الصَّلَاةَ الَّتِي صَلَّاهَا مَعَ الْإِمَامِ

(طس. خط. عن ابن عمر وصح أبو زرعة وقفه)

¹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.221, no:3010; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdat*, c.IX, s.67; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.400; Ebû Ya'lâ, *Mu'cem*, c.I, s.114, no:108; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.323; Mâlik, *Muvatta'* (Rivayet-i Muhammed), c.I, s.320, no:216; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.421, no:2; Abdullah ibn- i Ömer RA'dan.

RE. 445/11 (*Men nesiye salâten felem yezkürhâ, illâ ve hüve mea'l-imâmi, felyusalli mea'l-imâmi, feizâ ferağa min salâtihi, felyuidi's-salâte'lletî nesiye, sümme yuîdu's-salâte'lletî sallâhâ mea'l-imâmi*)

(*Men nesiye salâten felem yezkürhâ*) “Kim bir namaz kılmayı unutursa, hatırlamazsa; (*illâ ve hüve mea'l-imâm*) ancak müteakip namazı imamla kılarken hatırına gelirse... ‘Ya ben bir önceki namazı kılmamıştım, hay Allah!’ diye o zaman hatırlarsa...

(*Felyusalli mea'l-imâmi*) “İmamla namazını kılışın. (*Feizâ ferağa min salâtihi*) O namazdan fâriğ olduktan sonra, (*felyuidi's-salâte'lletî nesiye*) o unutmuş olduğu namazı iade etsin, onu kılışın.” (*Sümme yuîdu's-salâtelletî sallâhâ mea'l-imâmi*) “Ondan sonra da imamla beraber kıldığınız namazı iade etsin!” buyurmuş Efendimiz.

Bunlar *sâhib-i tertib* olan kimseler hakkında. Tertibe riâyet etme mecburiyetinden olan bir tavsiye.

b. Kasden Avret Yerine Bakmak

Diğer hadîs-i şerîf:

İbn-i Asâkir'in Ebû Hüreyre RA'dan naklen kaydettiğine göre Peygamber SAS Hazretleri buyuruyorlar ki:²

² *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.541, no:20162; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.473, no:24049.

Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.IX, s.337, no:1877; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.330, no:13078; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.478, no:24062.

مَنْ نَظَرَ إِلَى عَوْرَةِ أَخِيهِ مَعَ مَدِّ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ
هَ صَلَاةَ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً

(كر. عن أبي هريرة)

RE. 445/12 (*Men nazara ilâ avreti ahîhi müteammiden, lem yakbeli'llâhu lehû salâte erbaîne leyletin.*)

(*Men nazara ilâ avreti ahîhi*) “Kim kardeşinin avret yerine bakarsa; (*müteammiden*) tesadüfen, kazâra değil de kasden bakarsa... (*Lem yakbeli'llâhu lehû salâte erbaîne leyletin*) Allah-u Teâlâ Hazretleri onun kırk gecelik namazını kabul etmez.”

Avret yerinin görülmesi, o devirlerin biraz şartlarıyla ilgili. Kıyafetler, dikiş imkânları yok, terzi, kumaş yok, imkânları mahdut. Kendilerini hamamdaki gibi bir peştemalla koruyabilirlerse o bile bir kâr oluyor.

Mâlum, hacca giden insanlar bilirler. Hacda alt tarafa bir ihram, bir parça, üst tarafa bir parça örtünülür. İnsanın kendisini koruması lazım. Kimisi de pek dikkat etmiyor, oturmasına kalkmasına itina etmiyor. Halbuki dikkat etmek lazım. Gerek o gibi durumlarda gerek sâir zamanlarda dikkat etmesi lazım, etmiyorlar.

Şer'an örtülmesi gereken yeri açılırsa, ötekisi de ona bilerek bakarsa... Gözü takılmak suretiyle, kazâra, istemeye istemeye değil de bilerek bakarsa, Allah onun kırk gece namazını kabul etmez.

Demek ki bu gözün bize çok zararları dokunabilir.

Bu hadîs-i şerîf, her ne kadar müslüman kardeşi önünde namaz kılan insan gibi kardeşinin avreti diyorsa da, bizim için bu devirde bu göze çok dikkat etmek gerektiğinin de bir işareti oluyor.

Bu devirde eskisinden farklı olarak bazı insanlar adeta kendilerini göstermek hevesinde oluyorlar. İşin zor tarafı orasıdır. Çok dikkat etmemiz lazım. Gözümüze hakim olmamız lazım.

Peygamber Efendimiz Arafe gününde, gözü bir tarafa baktığı zaman Fadl ibn-i Abbas'a dönüp demiş ki:

“—Ey oğul, bakma! Çünkü bugün kim gözüne ve diline sahip olursa, Allah onun günahlarını afv u mağfiret eder.”

Demek ki bu göz çok dikkat etmemiz gereken, üzerine ciddiyetle eğilmemiz gereken, günahlara insanı bulaştırabilecek bir uzuvdur. Gözümüze sahip olalım!

Büyüklerimiz bu işin çaresini şu prensibi koymakta bulmuşlar: (*Nazar ber kadem*) “Müslümanın bakışı ayağının üzerine olacak. Pabucunun ucuna bakarak yürüyecek, başı yerde, gözü yerde yürüyecek.”

Nazar ber kadem; bakışı ayağı üzerinde. Etrafa bakarsa gözü takılır. İsteyerek istemeyerek takılır. Peygamber Efendimiz:

“—Tesadüfen takılmanın, ilk görünmenin bir mahzuru yoktur.

İkinci bakış şeytandandır.” diyor.

Bitip bir daha dönüp baktı, bir daha gözünü kaldırdı baktı, o şeytandandır.

Onun için bu devirde insanlar gözden çok şeyler kaybediyor. Açık saçık insan çok olduğu için, gözden çok kayıplar oluyor. Kış mevsiminde kapatıyorlar soğğun zoruyla, yazın daha zor oluyor. Allah akıl fikir versin... Bizlere de sağlam irade nasib eylesin.

c. Bir Mü'mini Sıkıntıdan Kurtarmak

446. sayfanın ilk hadîs-i şerifi...

Bu hadîs-i şerîf, geçen haftalarda da geçmiş olan müslümanın müslümana hizmeti, yardımı, el uzatması hususuna işaret eden bir hadîs-i şerîftir. Buyurmuş ki Efendimiz:³

مَنْ نَفَّسَ عَنُ مِمْ وَ مِنْ كِ رُبَّةً، نَفَّسَ اللُّ عَنْهُ كِ
رُبَّةً يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ وَمَنْ سَتَرَ عَلَيَّ مِمْ وَ مِنْ عِ وَرْتَهُ
، سَتَرَ اللُّ عَلَيَّ عِ وَرْتَهُ؛ وَمَنْ فَرَّجَ عَنُ مِمْ وَ مِنْ كِ
رُبَّةً، فَرَّجَ اللُّ عَنْهُ كِ رُبَّتَهُ

(طب. عن كعب بن عجرة)

RE. 446/1 (*Men neffese an mü'minin kürbeten, neffesa'llahu anhu kürbeten yevmi'l-kıyâmeti; ve men setere alâ mü'minin avretehû,*

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.158, no:350; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.353, no:13722; Kâ'b ibn-i Ucre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.449, no:16486; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.480, no:24067.

setera'llàhu aleyhi avretehû; ve men ferrece an mü'minin kürbeten, ferreca'llàhu anhu kürbetehû)

(Men neffese an mü'minin kürbeten) “Kim bir müslümanı uğradığı bir sıkıntıdan nefes alacak bir rahatlığa kavuşturursa...” Başına bir sıkıntı gelmiş; malî, bedenî, sosyal, herhangi bir şekilde bir derde uğramış, o da onun imdadına yetişiyor bir rahat nefes aldirtıyor, rahatlattırıyor. *(Neffesa'llàhu anhu kürbeten yevmi'l- kıyâmeti)* “Böyle yapan bir kimsenin Allah-u Teâlâ Hazretleri kıyamet gününün sıkıntısını giderir, o günde ona rahatlık verir.”

“—Sen mü'min kuluma kardeşliğinin gereği olarak böyle bir güzel davranışta bulundun.” diye kıyamet günü Allah da onun sıkıntısını giderir.

(Ve men setera alâ mü'minin avreten) “Kim bir müslümanın avretini kapatıverirse, örtüverirse, *(setera'llàhu aleyhi avretehû)* Allah da onun avretini kapatıverir.”

Şimdi bu avretten maksat, yani insanın avret yerleri dediğimiz yerler nedir? Kimseye göstermediği, giyinip örttüğü yerlerdir. İnsanların başkasına anlatmak istemediği, duyurmak istemediği, duysalar utanacağı hâlleri de avrettir.

Bir müslüman böyle bir başka müslümanın öyle bir ayıbını, öyle bir kusurunu, öyle bir halini örtüyor. Yani yayılmasını istemez ama bir hata olarak yapıvermiş. İşte, beşer hâlidir, insanoğlu aynı kuvvette duramıyor, ya şeytana yeniliyor ya nefse yeniliyor. Bir hata işlemiş ama pişman, işte onun ayıbını örterse...

Yatmış olsa mesela bir insan, yatarken ayağını oraya buraya atarken örtüsü açılrsa, sen de onun örtüsünü örtüversen... Uyuyor çünkü, farkında değil ne olduğunun, örtüversen; bu maddî bir örtme. Bir de mânevî örtme vardır ki, arkadaşın kusurlu bir hâli vardır, söylemiyorsun kimseye. Bir kabahat işlemiş, kimseye duyurmuyorsun. Çünkü duyurulursa çok üzülecek, zaten yaptığından pişman, örtüveriyorsun, tamam...

İşte böyle maddî bir durumu veya mânevî bir hâlini ona acıdığından, merhametinden, sevginden dolayı başkalarından örtüverirsen... Sen kusursuz musun? Allah da senin kusurunu kıyamet gününde örter, senin ayıbını başkasına göstermez.

Mâlûm, pek çok kimse rûz-i mahşerde çok çok utançlara düşecekler; hesaplar açıldığı zaman, defterler açıldığı zaman... Karşılarında böyle amel defterlerini yazılı görünce insanlar diyecek ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يَغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَخْصَاهَا، وَوَجَدَ مَا عَمِلَ وَحَاضِرًا

(الكهف: ٤٩)

(*Mâ li hâze'l-kitâbi*) “Allah Allah, bu kitap nasıl bir kitap, nasıl bir amel defteri; (*lâ yugâdiru sağîraten ve lâ kebîraten illâ ahsâhâ*) ne küçük ne büyük hiçbir şey bırakmamış, hepsini buraya sıralamış, saymış. (*Ve vecedû mâ amilû hâdirâ*) Dünyada ne işlemişlerse karşılarında onları hazır görürler, hiç unutulmamış görürler.” (Kehf, 18/49)

O ayıplar faş olunca, mahşer halkına rezil rüsva olurlar. İyi biliniyorlardı; mahşer halkı ayıpları görünce rezil rüsva olurlar.

Allah-u Teâlâ Hazretlerinin Settâr ismi; kullarının ayıplarını örtücüdür, başkasına duyurmaz.

Bir hadîs-i şerifte şöyle bildiriliyor:

“Mü’min kuluna Allah-u Teâlâ Hazretleri yanaşır. Fısıltıyla ona sorar:

‘—Sen dünyada şu kabahati işlemedin mi, bu kabahati işlemedin mi, şunu işlemedin mi?’ diye söyler.

Kul o yaptığı kabahatlerden dolayı kıpkırmızı olur. Allah-u Teâlâ Hazretleri:

‘—Ben onları dünyada örttüm, burada açacak değilim, meraklanma!’ der.” diyor.

Allah bizi bir kere edepli kul eylesin, edepsiz etmesin... Arif eylesin, kâmil eylesin, güzel huylu eylesin... Ama ne kadar uğraşsak yine bir hatadan kurtulamayız; ayıplarımızı da setreylesin, günahlarımızı da mağfiret eylesin...

وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ نَمٍ وَمِنْ كُرْبَةٍ، فَرَّجَ اللّٰعَ نَهْ كُرْبَتَهُ

(*Ve men ferrace an mü’minin kürbeten*) “Kim müslümanın sıkıntısında üzüntüsünü sevince çevirtirse; teselli verip, mükâfat verip, para verip, destek olup onu sevindirirse; (*ferraca’llàhu anhu kürbetehû*) Allah da onu onun sıkıntılı zamanında sevindirir.”

Karşılıklı...

d. Zekâtla Mallarınızı Koruyun!

Peygamber SAS Efendimiz bir başka hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:⁴

مَا تَلَفَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلَا بَحْرٍ إِلَّا بِمَنْعِ الزَّكَاةِ،
فَحَرِّزْ وَأَمْوَالَكَ مُمَّا بِالزَّكَاةِ، وَدَاوُوا مَرَضَاكُمْ
بِالصَّدَقَةِ، وَادْفَعُوا عَنْكُمْ طَوَارِقَ الْبَلَاءِ بِالْدُّعَاءِ،
فَإِنَّ الدُّعَاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ، وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ؛ مَا
نَزَلَ يَكْشِفُهُ، وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ يَحْبِسُهُ

(طب. فى كتاب الدعاء، كر. عن عبادة بن الصامت)

RE. 374/2 (*Mâ telife mâlün fî berrin ve lâ bahrin illâ bi-men'i'z- zekâti, feharrizû emvâleküm bi'z-zekâti, ve dâvû merdâküm bi's-sadakati; ve'dfeû anküm tavârîka'l-belâi bi'd-duâi, feinne'd-duâe yenfeu mimmâ nezele, ve mimmâ lem yenzil; mâ nezele yekşifuhû, ve mâ lem yenzil yahbisühû.*) (1996.10.03 sohbetinde var)

(*Mâ telife mâlün fî berrin ve lâ bahrin*)”Karada ve denizde bir mal telef olmaz; (*illâ bi-men'i'z-zekâti*) bu ancak zekâtın verilmemesinden, o malın sahibinin zekâtını tam vermediğinden mal telef olur.”

⁴ Taberânî, *Dua*, c.I, s.32, no:34; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XL, s.165; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.220, no:1544; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.525, no:16833; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.361, no:1148; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.498, no:19995.

Karada veya denizde müslümanın bir malı telef oldu, gemisi battı, arabası çarptı, yangın çıktı, dolu geldi, meyvelere hastalık düştü, ağaçlara kurt sardı... “Karada veya denizde müslümanın malına bir telef gelmişse, bu ancak zekâtın verilmemesindedir.”

(Feharrizû emvâleküm bi’z-zekâti) “Onun için mallarınızı zekât vermek suretiyle teleften koruyun! Zekât vermek suretiyle mallarınızı koruyun!”

(Ve dâvû merdâküm bi’s-sadakati) “Hastalarınızı da sadakavererek tedavi edin!”

Hastanın tedavisi normal olarak doktora gitmektir, ilaç almaktır, istirahat tir ama bu da mânevî bir çare... Çünkü şifayı Allah veriyor. Şifa ilaçta değil, doktorda değil; şifayı Allah veriyor, dilerse verir dilemezse vermez. Sadaka verdiği zaman o sadakanın hürmetine sıhhat verebilir. Peygamber Efendimiz “Sadakayla hastalarınızı tedavi edin!” buyuruyor.

(Ve’dfeû anküm tavârika’l-belâi bi’d-duâi) “Belânın gelip çatmasına karşı, onları def etmek için dua eyleyin! Size gelmekte olan belâara karşı dua ile kendinizi müdafaa edin! *(Feinne’d-duâe yenfeu mimmâ nezele, ve mimmâ lem yenzil)* Çünkü dua başa gelen belâyaya da fayda verir, gelmeyen belâyaya da fayda verir. *(Mâ nezele yekşifuhû)* Dua başa geleni kaldırır, engeller; *(ve mâ lem yenzil yahbisühû)* başa gelmekte olanı da durdurur, yoldan çevirir.” diyor.

Bunlar mânevî tedbirlerdir. Bu mânevî tedbirlerin en kıymetlilerinden bir serisi de müslümana hizmettir. Sen müslümanın derdine çare olursun, Allah senin derdine çare olur. Sen müslümanın üzüntüsünü feraha çevirtirsin, Allah senin üzüntünü feraha çevirtirir. Sen müslümanın ayıbını örtersin, Allah senin ayıbını örter. Sen müslümanın imdadına koşarsın, Allah senin imdadına koşar. Bu böyle.

Bu imtihan dünyasında müslümanların yapacakları enkurnazca, en akıllıca, en basiretlice iş; müslüman kardeşlerinin hizmetinde olmaktır. Hizmet ehli olmak kadar kârlı, faydalı, kestirme bir yol yoktur.

Hastalık da geçer, sıkıntı da geçer, üzüntü de geçer. Sen ona merhamet edince, sen onun yardımına koşunca aynı muameleyi Allah sana yapar. Sana nasıl muamele yapılmasını istiyorsan sen etrafındakilere öyle yap.

Bir arkadaş anlatıyordu;

Hindistan'da gezmiş. Bir adamın serkeş bir oğlu var, babası salih kimse, oğlu berbat.

“—Oğlum, etme eyleme, yakışmaz.” diyor, söz dinlemiyor.

“—Namaz kıl!” diyor, kılmıyor; “Yola gel!” diyor, gelmiyor.

Babası bir arkadaş grubuyla başka bir beldeye va'z u nasihat etmeye gitmiş, “İslâm'ı tebliğ edelim, nasihat edelim!” diye gitmiş. Memleketten haber geliyor, “Çocuğun ıslah oldu.” diye. Söyleye söyleye, bağıra çağıra

yaptıramadığı şey, kendisi hak yolda hizmete gidince öbür başka beldeye, oradan haber geliyor ki çocuk kendiliğinden ıslah oldu.

Kendiliğinden ıslah olmadı; Allah o babanın Allah'ın dinini yaymak için, İslâm'ı tebliğ etmek için, başka insanları ıslah etmek için yaptığı seyahatten razı oldu da onun ailesine o iyiliği ihsan eyledi.

Onun için Allah yolunda çalışmaya, müslümanlara hizmet etmeye büyük gayret edin! Öyle olalım, gayretli olalım inşallah...

e. Gıyabında Kardeşine Yardım Etmek

Arkasındaki hadîs-i şerîf de bu vadide, bu mânâyı takviye eden bir hadîs-i şerîf. Beyhakî'de yazılmış. Enes RA'ın rivayet ettiğine göre, SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁵

مَنْ نَصَرَ أَخَاهُ بِظَهْرِ الْغَيْبِ، نَصَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ

(ق.ض. عن أنس)

RE. 446/ (*Men nasara ehâhu bi-zahri'l-gaybi, nasarahu'llâhu fi'd-dünyâ ve'l-âhireti*)

⁵ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.168, no:16462; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.288, no:473; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.360, no:1858; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.154, no:337; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.26, no:3544; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.527, no:12139; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.416, no:7220; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.476, no:24057.

(*Men nasara ehâhu bi-zahri'l-gaybi*) “Kim bir müslüman kardeşine o yokken, arkasından, gıyabında, mevcut değilken yardım ederse, (*nasarahu'llàhu fi'd-dünyâ ve'l-âhireti*) Allah-u Teâlâ Hazretleri de ona dünyada ve ahirette yardım eyler.”

“—Arkadaş yokken ben ona nasıl yardım ederim?”

Gıybeti yapıyorsa yanımda, “Yapmayın, iyi insandır.” derim, karşısına çıkarım, müdafaa ederim. Bu ona bir yardımdır.

Veyahut birisi ona zulmediyorsa, o zulmedene giderim; “Bana bak, o arkadaşına zulmetme! Bak ben de senin âmirim, senden üstünüm, sonra senin canına okurum, bırak bu edepsizliği!” Onun zulmünü engelledim, tamam. Bu da bir yardımdır.

Yani böyle haysiyetine tecavüz, malına tecavüz, canına tecavüz... Mesela adam bırakmış evini, gitmiş seyahate; başkası onun malını evini yağmalamak istiyor, tarlasının mahsülünü almak istiyor, onu bir zarara uğratmak istiyor; komşusu karşı çıkıyor, yaptırtmıyor. Böyle olur. Mala karşı, mal hususunda olabilir; haysiyet, şeref, ırz, namus hususunda olur, daha başka hususlarda olur.

“Kardeşine o yokken kim yardım ederse, Allah da ona hem dünyada hem âhirette yardım eder.”

Onun için etrafa dikkatli dikkatli bakacağız; “Acaba elime bir yardım fırsatı geçer mi, bir

hizmet imkânı olur mu?” diye hizmeti vesile edineceğiz, hizmete vesileler arayacağız. Bu tarzda hareket ede ede, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin lütuflarına ereceğiz inşaallah...

f. Lût Kavminin Amelinin Cezası

Üçüncü hadîs-i şerîf -bu sayfanın üçüncü hadisi-zamanımızın meşhur, yaygın bir edepsizliği ve illeti ile ilgili.

İbn-i Abbas RA rivayet etmiş, babası da sahabe, kendisi de sahabe... İbn-i Cerîr sahih bir hadistir diye tavsif eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁶

مَنْ وَجَدْتُمْ وَهْ يَعْمَلْ عَمَلِ قَوْمِ لَوْطٍ، فَاقْتُلْ وَ
الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهٖ

(حم. قط. ك. ض. عن ابن عباس)

RE. 446/3 (*Men vecedtümuhu ya'melü amele kavmi lûtin, faktulü'l-fâile ve'l-mef'ûle bihî.*)

⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.376, no:1376; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.38, no:3869; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.462, no:2551; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.300, no:2732; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.395, no:8047; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.VI, s.424, no:2905; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.231, no:16796; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.124, no:140; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.269; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.128, no:2743; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.200, no:575; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.330, no:3231; Harâitî, *Mesâviü'l-Ahlâk*, c.I, s.445, no:418; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.203; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.338, no:13118; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.493, no:24107.

(*Men vecedtü'mûhu ya'melü amele kavmi lûtin*)
“Her kim ki siz onu Lût kavminin o edepsizliğini yaparken görürseniz, bulursanız, (*faktülü'l-fâile ve'l-mef'ûle bihî*) hem o yapanı hem yapılanı öldürün.”

Lût kavmi helâk olan kavimlerden, edepsizliğinden dolayı yerin dibine geçirilen kavimlerden birisidir. Bu kavmin içinde, Allah uzak eylesin, homoseksüellik denilen sapıklık —şimdi eşcinsellik diyorlar— almış yürümüş. Bu Yunanlıların eski bir illetidir. Yunanistan'da yaygındır. Kitaplar yazmışlar, o kitapları Türkçe'ye tercüme etmişler. Büyük tanınan filozofların edepsizlikleri var.

Avrupa'ya da geçmiştir. Lût kavmi Suriye'de, Filistin'de yaşamış ama, oralara da yayılmış; çünkü Akdeniz havzası... Oralara da gelmiş.

Oranın ahâlisi bu işte azıtmışlar, adamakıllı edepsizlikte ilerlemişler. Şehirlerini Allah-u Teâlâ Hazretleri bütünüyle Lût gölünün içine batırmış, o kavmi helak eylemiş.

Bu hususta Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor.

g. Hayvanla İlişkinin Cezası

İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş. Tirmizî'de, Beyhakî'de, *Müstedrek*'te yazılmış bir hadîs-i şerîf:⁷

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.373, no:1374; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.322, no:7340; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.233, no:16812; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.395, no:8049; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.VI, s.424, no:2905; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.128, no:2743; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.200, no:575; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.338, no:13121; *Câmiü'lEhâdis*, c.XXI, s.492, no:24104.

مَنْ وَجَدْتُمْ وَهَ وَوَقَّعَ عَلَىٰ بَهِيمَةٍ، فَاقْتُلْهُ
وَاقْتُلْهُ وَالْبَهِيمَةَ

(ت.ك.ق. عن ابن عباس)

RE. 446/ (Men vecedtümuhu vakaa alâ behîmetin, fa'ktulûhu va'ktulü'l-behîmete)

(Men vecedtümuhu vakaa alâ behîmetin)

“Kim ki bir hayvan ile münasebet-i cinsiyede bulunursa; (fa'ktulûhu va'ktulu'l-behîmete) onu ve o hayvanı öldürün!”

Muhterem kardeşlerim!

İnsan tabii hadis-i şerif diye, sırada geldi diye bunu okuyor, yüzü kızara kızara okuyor. Zor bir iş.

Bu insanoğullarının bir özel hayatı, cinsel hayatı denilen bir hayatı var. Perdeli, evinin içinde, gizli olan bir hayat. Herkesin gözü önünde değil. Fakat burada çok kuvvetli duygular hakim oluyor. Şeytan insanları parmağında oynatıyor. Bu duyguları kullanıp insanları parmağında oynatıyor, Allah'a âsi ediyor. Bu kuvvetli duygudan faydalanarak Allah'a âsi ettiriyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri insanın mayasına bu arzuyu koymuş, neden? Bu arzuyu başka mahluklarına da koymuş; nesiller devam etsin diye. İnsanoğlunun nesli devam etsin, ağaçların, hayvanların, balıkların, kuşların nesli devam etsin diye Allah-u Teâlâ Hazretlerinin bu kâinatta koyduğu bir nizam. Nizam olduğuna göre normal, tabîî. Ama normal yollarla,

Allah'ın müsaade ettiği yollarla olunca normal. Onun dışında olduğu zaman, insanları çok perişan ediyor, çok rezil rüsva ediyor.

Son günlerde gazetelerde okudunuz. Cihan halkı perişan, yerlerin içinde solucan gibi sürünüyorlar... Çok perişan... Dikkat edin ki bu duygu sizi de perişan etmesin!

Kuvvetli bir duygudur. Allah evlatlarına baksın diye analara babalara bu duyguyu kuvvetli vermiştir. Bu duyguyu iyi kontrol etmek lazım.

Meşru yoldan, nikâh yoluyla evlenirsiniz. Hatta sevaptır. Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde:⁸

لَمْ يَغْمَلْ بِسُنَّتِي فَالْيُسْبُوبُ مِنِّْي (۵). عَنْ عَائِشَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ نَكَحَ بِنْتِي بِغَيْرِ نِكَاحٍ، فَهُوَ كَمَنْ نَكَحَ بِنْتِي بِغَيْرِ نِكَاحٍ»

(*En-nikâhu sünnetî*) Nikâh benim sünnetimdir, yani benim yolumdur. Nikâh benim adetimdir, benim sevdiğim, benim istediğim, benim teşvik ettiğim bir şeydir. (*Femen lem ya'mel bi-sünnetî feleyse minnî*) Bunun aksini düşünenler, aksine hareket edenler, benim sünnetimle amel etmeyenler benden değildir.” buyuruyor, nikâha teşvik ediyor.

Kendisi de evlenmiş ki, insanlar çekinmesin; “Bak, peygamber de evlendi.” diye nümune olarak görsünler diye.

⁸ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.439, no:1836; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Muhammed), c.II, 427; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.271, no:44407; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.324, no:2833; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.312, no:24976.

Evlilik insanın sevaplarını artırır, dinini kurtarır. Hatta Peygamber Efendimiz bu evlilik münasebetlerine Allah-u Teâlâ Hazretlerinin sevap ve mükâfat verdiğini bildirmiş. Demişler ki;

“—Ya Rasûlallah, böyle şey olur mu? İnsan hem şehvetini teskin ediyor hem de sevap kazanıyor.”

“—Gayrimeşru yolda sarf etseydi günah olacaktı ya, meşruiyolda olunca sevap oluyor.” diyor.

Bunun böyle olduğunu bilin ve bu duygunun çok kuvvetli bir duygu olduğunu bilin. Bu duygu sizi yerden yere çalmasın, dikkat edin! İnsanlar perişan oluyor.

Çocuklarınızı çabuk evlendirin. Sokakta haylaz haylaz gezmesin. Çünkü, evlilik çağına gelen bir çocuğu anası babası evlendirmez ise, o çocuk da bir cahillik yaparsa, vebali evlendirmeyen babasının annesinindir. Burada hadisi okuduk, evvelki derslerde geçti. Çocukları evlendirin. Tamam, genç yaşta bak işte genç bir gelin, genç bir güvey. Bir güzel küçük ev verin, tamam. “Bak evladım, ev bark sahibi oldun, ciddiyetini takın.” dersininiz, o da gûnahtan kurtulur, Allah’ın yoluna güzel hizmet eder.

Kırk yaşına geliyor, elli yaşına geliyor, hâlâ evlenmiyor.

Evlenmiyor da bu coşkun duygu ne oluyor?

“—Hocam orayı ne sen sor ne ben söyleyeyim...” Orada insanlar ne günahlara giriyor...

Kırk yaşına kadar evlenmezse olur mu?

Ya içine ata ata, bastıra bastıra ruh hastası oluyor; ya da içine atmayıp da gayrimeşru yollardan tatmin edince, boyundan büyük veballere, günahlara düşüyor.

Onun için evlilik ictimâî nizamı, dinî nizamı sağlayan çok kıymetli, kuvvetli bir müessesedir. Çocuklarınızı erkence evlendirin, bu tür günahlara fırsat vermeyin!

Çok acayip şeyler oluyor. Bir gazetede okudum ki, birisi demiş, söylemeye de dilim varmıyor, öyle aşırı şeyler söylemiş ki...

“—Şu şöyle olsa ne olurmuş, bu böyle olsa ne olurmuş, şu şöyle olsa ne olurmuş, bu böyle olsa ne olurmuş?..”

Söylemeye bak utanıyorum, biliyorum, size söyleyemiyorum. Ne olacak?

Avrupalılar zina ettiler, frengi hastalığı oldu. İşte öyle oldu. Lût kavminin işini yaptılar, AIDS hastalığı oldu, öyle oldu. Öteki şeyleri de yaparsa daha ne belalar gelir, ne belâlar gelir...

Yol, Allah'ın koyduğu yoldur. En güzel nizam, İslâm nizamıdır. İnsanların ictimâî nizamı, bedenî nizamı, cinsî nizamı, ırkî nizamı; her şeyi İslâm güzel tanzim etmiştir. Çünkü, bizim yaratığımız Allah-u Teâlâ, bizim her şeyimizi en iyi o biliyor. Nasıl olursa iyi olacağımızı o biliyor.

Bu söylenmeyen, gizli kapaklı, perde arkasındaki hayatınıza çok dikkat edin ki nefis ve şeytan Allah'ın yolundan ayırıp da sizi cehennemlere düşürmesin...

h. Aşûre Günü Evde Bolluk, Bereket

Aşure gününün faziletine dair bir hadîs-i şerîf ve o günde yapılacak ikrama ait bir tavsiye.

Taberânî'nin *Mu'cemü'l-Evsat*'ında, Beyhakî'nin *Şuabü'l-İmân*'ında Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden; İbn-i Adiy, Beyhakî, İbn-i Hibbân ve diğer kaynaklarda İbn-i Mes'ud'dan; İbn-i Adiy'de, Beyhakî'de, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

مَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ فِي يَوْمِ عَاشِ وَرَاءَ، وَسَّعَ
اللَّ عَلَىٰ هِ فِي سَنَتِهِ كَلِّهَا

(طس. هب. عن أبي سعيد؛ عد. ق. حب. هب. عن ابن مسعود؛ هب. عن جابر؛ عد. هب. عن أبي

هريرة)

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.77, no:10007; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.365, no:3792; Beyhakî, *Fadâilü'l-Evkât*, c.I, s.452, no:244; İbn-i Hacer, *el-Emâliyyü'l-Mutlaka*, c.I, s.28; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.211; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.97; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.252, no:1253; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.366, no:3795; ; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.200; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.65, no:1613; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.97, no:707; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.121, no:9302; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.366, no:3794; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İyâl*, c.II, s.566, no:385; Beyhakî, *Fadâilü'l-Evkât*, c.I, s.452, no:245; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.576, no:24259; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.496, no:24111.

RE. 446/5 (*Men vessea alâ iyâlihî fî yevmi aşûrâe vessea'llâhu aleyhi fî senetihî küllihâ.*)

“Kim çoluk çocuğuna, aile halkına aşure gününde bir genişlik, bolluk sağlarsa; yiyecek, giyecek, giyim, kuşam hususunda evde şöyle bir şenlik, bolluk olursa; çarşıdan bir şeyler alınıp eve getirilirse; Allah da ona, böyle yapan aile reisine bütün sene içinde tamâmen bolluk bereket ihsan eder, genişlikler, rızık ve nimet çokluğu bahşeder.”

Fileler doldu, kucaklar dolu eve meyve, et, sebze, şunu bunu getirdi. Aşure gününde, Muharrem'in 10'unda...

Muharrem geçti, Safer geçti. Bir-iki ay oldu. Mevlid ayı geliyor, Peygamber Efendimiz'in doğum ayı, Rebiü'l-evvel geliyor. Geçti ama hatırlınızda olsun ki;

“Kim Aşure gününü bolluk bereket ile doldurursa, evini, hanesi halkını ihyâ ederse Allah ona bütün senesi boyunca bir bolluk, genişlik verir.”

Bütün sene... Aşure gününün mübarekliğinden dolayı.

O günde eve kucaklarımız dolu gideceğiz; meyveler, sebzeler, kuru yemişler, kuru yiyecekler, etler, sütler, neyse... Dolu gideceğiz ki bütün sene hoş olacak.

Aşure günüyle ilgili ikinci hadis... Câbir RA'dan rivayet edilmiş. İkisinin de mânası aynı kapıya çıkıyor. Diyor ki ikinci hadîs-i şerifte:¹⁰

¹⁰ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.576, no:24258; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.284, no:2642 *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.496, no:24113.

مَنْ وَسَّعَ عَلَى نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ يَوْمَ عَاشٍ وَرَاءَ، وَسَّعَ
اللَّعَ لِيَهْ سَائِرَ سَنَتِهِ

(ابن عبد البر عن جابر)

RE. 446/6 (*Men vessea alâ nefsihî ve ehlihî yevme aşûrâe vessea'llâhu aleyhi sâire senetihî.*)

“Kim bizzat kendi şahsı üzerine ve ailesi üzerine Aşûre Günü’nde bolluk ve genişlik sağlarsa; yâni nimet, yiyecek, içecek, giyecek konularında bol bol, cömertçe ikram ederse, sağlarsa; Allah-u Teâlâ Hazretleri o senenin öteki günlerinde de ona bolluk, bereket, genişlik ihsân eyler.”

Demek ki, Aşure Günü’nde, çarşıya pazara çıkacağız; filelerimizi, çantalarımızı dolduracağız!..

i. Bid’at Sahibine Hürmet Etmek

Arkasındaki hadîs-i şerîf:

İbn-i Abbas RA’dan rivayet edilmiş. Taberânî’de, İbn-i Adiy’de, İbn-i Asâkir’de ve diğer kaynaklarda var. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹¹

¹¹ Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.35, no:6772; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d- Duafâ*, c.II, s.324; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.235, no:211; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XIV, s.4; Hz. Aişe RA’dan.

Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.61, no:9464; İbrâhim ibn-i Meysere RA’dan. Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.V, s.218; Abdullah ibn-i Bûsr RA’dan.

İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.II, s.67; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d- Duafâ*, c.II, s.65; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Lafız farkıyla: Taberânî, *Müsnedü’s-Şâmiyyîn*, c.I, s.233, no:413; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.97; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXIX, s.320; Muaz ibn- i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.383, no:1102; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.248, no:2474; *Câmiü’l- Ehâdîs*, c.XXI, s.500, no:24116.

مَنْ وَقَّرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ، فَقَدْ ذَا عَانَ عَلَى هَدْمِ الْإِسْلَامِ

(طب . عن عبد الله؛ عد. عن ابن عباس؛ عد. كز. وأبو نصر عن عائشة؛ هب. عن إبراهيم)

RE. 446/7 (*Men vakkara sàhibe bid'atin, fekad eàne alâ hedmi'l- islâm.*)

(*Men vakara sàhibe bid'atin*) “Kim bir bid'at sahibine ihtiram ederse, hürmet gösterirse, saygı gösterirse; (*fekad eàne alâ hedmi'l-islâm*) İslâm'ın yıkılmasına yardım etmiş olur.”

Bid'at, dinde aslı esası olmayan; keyiften, kafadan, işkembeden insanların çıkarmış olduğu yalan yanlış usuller. Bizim bütün gayretimizle dinin asliyetini korumaya çalışmamız gerekir.

Duvarcılar duvar yaparken ne yaparlar? Bir tarafa bir kazık çakarlar, oraya bir ip bağlarlar, bu tarafa da bir kazık çakarlar, o ipe göre tuğlalarını dizerler. Birkaç tuğla yükselttikten sonra yukarıdan bir çekül sarkıtırlar, tuğlaları hep o çeküle göre yerleştirirler, duvar muntazam olur.

Öyle yapmasa, ona bakmasa, hizaya bakmasa, duvarın bir yeri girinti olur bir yeri çıkıntı olur, bir yeri içe doğru olur bir yeri dışa doğru olur, duvar eğri büğrü olur.

Biz de bu duvar işçiliği gibi, İslâm'ı neye göre yapacağız?

Peygamber Efendimiz'in tarifine göre, Peygamber Efendimiz'in sünneti göre, Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmına göre yaşayacağız.

Herkes aklından “Bu iyi olsa gerek, kanaatimce bu doğrudur.” diye bir yol tuttursa ne olur? Her

tuğlada bir santim bir santim oynaya oynaya duvarın yıkıldığı gibi bu din yıkılır. Hepimiz bütün gayretimizle sünnet-i seniyyeye sarılacağız.

Sünnetin zıddı bid'attır. Bid'atın doğrusu sünnettir.

Efendimiz'in yoluna bağlanacağız, sünnete bağlanacağız. Dinde yeni bir usûl çıkartmamaya dikkat edeceğiz.

Şimdi hatırıma geldi:

“Ramazan'ın hilali göründü mü görünmedi mi, yarın oruç turalım mı tutmayalım mı, acaba Şaban'ın 30'u mu olacak yoksa Şaban 29'da kalıp da yarın Ramazan mı olacak?” diye bir tereddütlü gün var, ona *yevm-i şek* derler, “Acaba Ramazan mı değil mi?” diye.

Din büyüklerimizden bir tanesine soruyorlar:

“—İhtiyaten acaba oruç tutsak mı?” O büyük zât diyor ki;

“—Vallâhi tutmam! Çünkü hıristiyanlar öyle yapa yapa, yapa yapa dinlerini bozdular. Usûl neyse o usûlü aynen yaparım, ne az yaparım ne fazla yaparım, dinin özünü muhafaza ederim.”

Hepimiz o titizlikte olacağız. Sünnetten fazla yapmak da doğru değil, az yapmak da doğru değil. Sünnete uygun yapmak esas...

Bursa'nın valiliğini yapmış merhum paşalardan bir tanesi demiş ki:

“—Bu caddeyi başından şu türbenin yanına kadar ağaçlandırın!”

Emrindeki şahıslar girişmişler çalışmaya. Bir zaman sonra teftişe gitmiş. Paşa binmiş faytonuna, o caddeden yürümüş, türbenin yanına kadar gelmiş, bakmış ağaçlar daha ileriye kadar dikilmiş.

“—Buradan ilerideki ağaçları sökün.” demiş.

“—Neden efendim?” demişler.

“—Dediğinden de fazlasını yaptık, ileriye doğru.” demiş:

“—Ben sizi bilirim; bugün bir bahane bulursunuz fazlasını yaparsınız, yarın bir bahane bulursunuz dediğim kadar da yapmazsınız. Tam söz dinlemeye alışın!”

Bu bir fıkra ama güzel bir şeydir. Tam yapmaya alışmak lazım.

Nasreddin Hoca'nın kazan-tencere hikayesine döner.

Komşudan ödünç kazan almış. Ondan sonra verirken içine bir tencere koymuş öyle vermiş. Komşusu soruyor:

“—Ne oldu, bu tencere ne oluyor?”

“—Sizin kazan bizdeyken doğurdu. Bu tencere onun yavrusu, doğurdu, al.” demiş.

Adam bir kazanla beraber bir de tencere geldi diye sevinmiş. Bir zaman sonra Nasreddin Hoca yine kazan istemiş.

Bildiğiniz fıkra ama konuya uyuyor.

Seve seve vermiş, “Oh bir tencere daha gelecek” diye. Beklemiş, beklemiş, beklemiş, kazan geri gelmiyor.

“—Hocaefendi biz size bir kazan vermiştik.”

“—Ha, sorma, *innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn*, kazan öldü.” demiş.

“—E hoca kazan ölür mü?”

“—Doğurduğuna inandın da öldüğüne niye inanmıyorsun?” demiş.

Böyle bir şeyi yapmamıştır ama bir fıkra, güzel bir şey. İnsanoğlu kendi tarafına geldi mi istiyor, aleyhine oldu mu istemiyor.

Sünneti tam uygulayacağız; az da değil fazla da değil.

“—Peygamber Efendimiz ‘Dört rekât kılın!’ demiş; ben sekiz, on altı, otuz iki rekât kılarım!’ Olmaz.

“—Daha fazla yapıyorum!”

Hayır. Ne kadar dediyse o kadar yap. Ölçüye uygun olsun, çünkü onun ölçüsünde hikmet vardır.

“—Rasûlüllah Efendimiz ‘33 Sübhâna’llah deyin!’ demiş; ben daha fazla derim.”

Hayır! Tam diyelim diye bak dedelerimiz tesbih çıkartmışlar. 33 rakamı tam olsun diye dedelerimiz tesbih yapmışlar. 33 *Sübhâna’llâh*, 33 *El-hamdü li’llâh*, 33 *Allâhu ekber*... Rakam tutsun diye, şaşırmayalım diye tesbih yapmışlar. Sözü tam tutmak için.

“—Efendim 33 yerine 35 olsa ne olur?”

Söz yerini bulmamış olur. Söz dinlemeye alışacağız, işi muntazam yapmaya alışacağız.

Bir yere gideceksek saatinde gitmeye alışacağız.

“—Yarın saat üçte seninle buluşacağım.”

Tamam. Üçte, başına taş yağmadığı takdirde orada buluş, sözünü yerine getir.

“—Yarın sana şunu vereceğim, şunu yapacağım.”

Ya vaad etme, ya “inşallah” de, ya şüpheli söyle, ya da yap! Yapamazsan da elinde olmayan sebepten büyük bir özür olsun; “Ne yapayım arabaya bindim, araba kaza yaptı. Hastaneye gittim, kendimde değilim...” O zaman karşı taraf da tamam der, haklısındır.

Ama kendimizi bu intizama alıştırmalıyız. Umumiyetle bizi tenkit ediyorlar, diyorlar ki; “—Bu müslümanlar zamanın kıymetini bilmez.”

Halbuki ne demek bilmemek, bizden önceki müslümanlar zamanın kıymetini çok iyi biliyordu.

“—Zaman bir kılıç gibidir, iyi kullanmazsan seni keser.” demişler.

Zamanın kıymetini bilmeyi asıl bizim büyükle-
rimiz tavsiye etmişler ama, biz o büyüklerin iyi talebeleri değiliz de ondan. Biz gevşedik. Sosyal yapımız sarsıldı, eski töreyi kaybettik, yeni töreyi almadık; iki cami arasında beynamaz durumuna düştük.

Sünnete sımsıkı sarılacağız. Bid’atlerden korunacağız.

Yaptığımız işin bir aslı esası, delili var mı, ona göre yapacağız.

Bana soruyorlar:

“—Hocam, Âyete’l-Kürsî’yi okuduktan sonra tesbihe bir üfleniyor, neden?”

Dedim ki:

“—Tesbihe üfleme yok ki... O üfleme Âyete’l-kürsî’den sonra kendisini hıfz etmek için, kendi vücuduna olan üflemedir. Tesbihe üfleme değil o... Ama kimse bilmiyor; öyle tutturmuş öyle gidiyor.”

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:¹²

مَنْ قَالَ حِينَ يَصْبِحُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ: أَعِ وَذِ بِاللَّ
السَّمِيْعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَقَرَأَ
ثَلَاثَ آيَاتٍ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْحَشْرِ؛ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ
سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ، يَصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَمُوتَ؛
وَإِنْ مَاتَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ، مَاتَ شَهِيدًا؛ وَمَنْ قَالَهَا
حِينَ يَمُوتُ، كَانَ بِتِلْكَ الْمَنْزِلَةِ

(حم. ت. حسن غريب، طب. وابن السنن، هب. عن معقل بن يسار)

¹² Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.164, no:2846; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.26, no:20321; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.229, no:537; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.492, no:2502; Ma’kıl ibn-i Yesâr RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.138, no:3491; *Câmiü’l-Ehadîs*, c.XXI, s.138, ho:23156.

RE. 434/12 (*Men kàle hîne yusbihu selâse merrâtin: Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm, ve karaa selâse âyâtin min âhiri sûreti'l-haşr; vekkela'llâhu bihî seb'îne elfe melekin, yusallûne aleyhi hattâ yumsiye; ve in mâte fî zâlike'l-yevmi, mâte şehîden; ve men kâlehâ hîne yumsî, kâne bi-tilke'l-menzileti*)

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki;

(*Men kàle hîne yusbihu selâse merrâtin*) “Her kimse ki sabahleyin sabaha erince üç defa, (*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm*) derse; (ve *karaa selâse âyâtin min âhiri sûreti'l-haşr*) arkasından Haşir Sûresi'nin sonundaki üç âyeti okursa...”

(*Vekkela'llâhu bihî seb'îne elfe melekin*) “Allah ona yetmiş bin melek görevlendirir. (*Yusallûne aleyhi hattâ yumsiye*) Akşama erinceye kadar yetmiş bin melek ona dua ederler.”

Kimisi başlıyor: (*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm, Estaîzü bi'llâhi...*) bilmem ne, ondan sonra bilmem ne, ondan sonra bilmem ne...

E pekiyi Efendimiz böyle demedi ki!

Efendimiz'in dediğini yapmak lazım. Başına ayet ekliyor, sonuna ayet ekliyor... Efendimiz söylemedi ki... Daha gerideki Hadid Sûresi'nin âyetlerini ekliyor sonuna... daha evvelki şeylerin Her şeyimiz sünnete uyacak. Bid'at olmayacak. Hele itikadda bid'at olmamasına, amelde de bid'at olmamasına çok itina edeceğiz.

Titiz müslüman olun, saat gibi olun; ne az, ne fazla...

Bir fabrikatör tanıdık anlatıyordu:

Askeriye ihâle açmış, 110 dirençli battaniye alacak.

“Bizim battaniyemizi biz götürüyoruz, ölçüyor, vuruyor, 125 çıkıyor. Adam alıyor. Tabii 125 daha sağlam demek. 125 kilo taksan bile battaniye yırtılmıyor. 130 çıkıyor, daha sağlam oluyor. Ama biz ziyan ediyoruz, daha çok iplik harcamışız. Zarar bizden, o alıyor tabii. Ölçüyor, 90 olursa ‘Bu zayıf.’ diye almıyor. Bizimki bir öyle geliyor bir öyle geliyor; kimisi ıskartaya çıkıyor, kimisi iyi oluyor.

Filanca efendi, fabrikası ciddi, o geldi, battaniyeleri koydu; tartıyorlar 110, tartıyorlar 110, tartıyorlar 110, tartıyorlar 110...”

Geçen gün bilmem nereden kuzu gelmiş, hepsi şu kiloda gelmiş. Adamlar nasıl... Kuzu birazcık şişman olur, birazcık zayıf olur. Hayır. Hepsinin kilosu tartıya vurmuşlar, tıklar tıklar aynı.

İntizam müslümana yakışır. Allah bize, intizamı öğrenelim diye namaz vakitleri koymuş, belirli vakitlerde ibadetler koymuş. Bizim her şeyimiz saat gibi çalışmalı!

Onun için, kim bir bid’at sahibine hürmet ederse, dinin yıkılmasına yardım etmiş olur. Çünkü o bir bid’at çıkartır, alkış toplar, beğenilir; ötekisi bir bid’at çıkartır, alkış toplar, beğenilir; ötekisi bir bid’at çıkartır, sonunda bu dinin doğrusu kalmaz ortada...

Arnavutluk'ta tekke varmış. Adamlar gidenlere rakı ikram etmişler. Cumhuriyet gazetesinden röportajcılar gitmiş de orada okumuştum. Böyle şey olur mu?

Nereden nereye gitmiş... Tekke ne, içki ne! İslâm nerede, içki nerede! O kadar bozulmuş.

Onun için sünnete sımsıkı sarılacağız. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sımsıkı sarılacağız. Bid'atten uzak duracağız. Bid'at ehli bir insana da hürmet etmeyeceğiz.

“—Senin bu yaptığın doğru değil, hizaya gel. Benim sana sevgim senin dindarlığından, iyi halliliğinden, ahlâkından...”

Edepsiz bir kimseyi alkışlarsanız edepsizliğini artırır. Hatta çocuklara bile... Hatta ben çocuklara bile söylüyorum. Annesine babasına söylüyorum.

“—Kızım gülme şu çocuğa... Yanlış bir şey yaptığı zaman gülme!”

Küçük çocuktur diye gülüyorlar, ondan sonra huyu bozuluyor. Bir yerde çocuk babasının sigarasını almış, tütürüyor; bütün ahâli gülüyor.

Ya niye gülüyorsunuz?

j. Yönetici Mazluma Kapısını Kapatırsa...

Bu hadîs-i şerîfi İbn-i Asâkir ve Ahmed ibn-i Hanbel yazmışlar. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹³

¹³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.480, no:15983; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.21, no:7384; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1275; İbn-i Asâkir, *Târih- i Dimâşk*, c.LXVII, s.209.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.38, no:14751.

مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمْرِ النَّاسِ شَيْئًا، ثُمَّ أَغْلَقَ بَابَهُ دُونَ الْمَسْكِينِ، أَوْ الْمَظْلُومِ، أَوْ ذَوِي الْحَاجَةِ؛ أَغْلَقَ قَلْبَهُ دُونَ أَبْوَابِ رَحْمَتِهِ عِنْدَ حَاجَتِهِ، وَفَقَّرَهُ أَفْقَرًا مِمَّا يَكُونُ إِلَيْهِ

(حم. کر. عن أبي الشماخ الزدي عن ابن عم له من الصحابة)

RE. 446/8 (Men veliye (vüliye de olabilir) min emri'n-nâsi şey'en, feağleka bâbehû dâne'l-miskîni evi'l-mazlûmi ev zevi'l-hâceti; ağleka'llâhu dânehû ebvâbe rahmetihî inde hâcetihi, ve fakrihi efkara mâ yekûnü ileyhi.)

(Men vüliye) “İnsanların başına bir memuriyetle bir insan getirilmişse...”

“—Sen git falanca yere, şu vazifenin başına geç, insanların tepesine çık, idareci ol.” diye bir vazifeye getirilmişse bir kimse...

(Feağlaka bâbehû) “O da kapısını kapatmışsa...” Kime karşı? (Dâne'l-miskîni evi'l-mazlûmi ev zevi'l-hâceti) “Fakir ve miskinlere, veya zulüm gören insanlara, veya ihtiyaç sahibi kimselere karşı kapatmışsa.”

Fakir geldiği zaman, “Ben açım açığım, sen de buranın reisisin, valisisin, beyisin, paşasısın. İşte ihtiyacım var, ver.” diyemiyor ki, kapı kapalı. Veyahut mazlum; birisi onu dövmüş, elinden malını almış.

“—Nereye şikâyet edersen et, korkmuyorum!” diyor.

O da gelmiş o yüksek adama şikâyet edecek; kapı kapalı, adamın yanına giremiyor, derdini anlatamıyor. Zulme uğramış, derdini anlatacak yer yok. Veyahut bir başka işi var, başka bir ihtiyacı var; kapısı kapalı...

“—Sen misin hem memuriyete geçmişsin, bir vazife ile vazifelendirilmişsin hem de yanına adam yanaştırmıyorsun, kapıları kapatmışsın, nöbetçileri dikmişsin, kimseyi yanına sokmuyorsun... Allah da ona rahmetinin kapılarını kapatır.”

Ne zaman? (*İnde hâcetihi ve fakrihi*) “Allah’ın rahmetine çok ihtiyacı olduğu zaman, çok muhtaç olduğu zaman, çok sıkıntıda olduğu zaman” Allah da ona kapısını kapatır.

“—Sana rahmetimi vermiyorum, nasip etmiyorum. Sen o zaman ihtiyaç sahiplerine karşı kapını kapattın.” diye.

(*Efkare mâ yekûnu ileyhi*) “En çok muhtaç olduğu zamanda Allah da ona rahmetinin kapılarını kapatır.”

Bu da deminki hani o müslümanların hizmetine koşmanın karşılığında bir hadîs-i şerîf; koşmamanın cezası... Demek ki memuriyetler, âmirlilikler, idarecilikler halka hizmet içindir. Halka hizmet için koşacaklar, gayret edecekler ve şikâyetleri dinleyecekler, ihtiyaç sahibinin kendisine ulaşmasına yardım edecekler.

Çünkü bu makamların hastalıklarından birisidir; kişi, etrafına toplanan dalkavukları aşamaz. Etrafını bir halka çevirir:

“—Haa falanca yere falanca yüksek dereceli şahıs geldi. Tamam, biz bunun etrafını alalım. Bunu yağlarız ballarız, işimizi yürütürüz, bütün çıkarları bizim tarafımıza döndürürüz. Ötekileri de yanına sokmayız.” derler, etrafını alırlar.

O da hak sözleri, şikâyetleri ve saireleri duymaz. Aracılar bu tarafa getirmezler.

Onları aşabilmek lazım. Halka inebilmek lazım. Halktan dinleyebilmek lazım. Söylediği zaman kızmamak ve koşmak lazım, takip ettirmek lâzım!

Yüksek makamların tehlikesi, etrafını saran dalkavuklardır ve halktan kesilmesidir. Halktan kesilmeyecek, hizmete koşacak. İnsanların efendisi hizmet edenidir. Efendilik diye bir şey yok, hizmet var, hizmetten şeref kazanmak var.

Bu mânânın bir-iki hadîs-i şerîfle daha devamı var, bir tanesini daha okuyalım, ötekisi öbür haftaya kalsın.

k. Yöneticiye Hayırlı Yardımcı

Hz. Âişe Validemizden rivayet edilmiş. Beyhakî kitabında rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

¹⁴ Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.112, no:4133; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.111, no:20106; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.434, no:7827; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.27, no:7402; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.82, no:149; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.9, no:24150.

مَنْ وَلِيَ مِنْكَ مُعَمَّلاً فَأَرَادَ اللّٰهُ بِهِ خَيْرًا جَعَلَ لَهٗ
وَزِيرًا صَالِحًا إِنْ نَسِيَ ذِكْرَهُ، وَإِنْ ذَكَرَ أَعَانَهُ

(ن.ق. عن عائشة)

RE. 446/9 (*Men veliye [veya vüliye] minküm amelen, feerâda'llàhu bihî hayran, ceale lehû vezîran sàlihan; izâ nesiye zekkerehû, ve in zekere eânehû*)

(*Men veliye minküm amelen*) “Sizden biriniz bir işe tayin olursa, (veya vüliye minküm amelen) veyahut devlet memuru olarak tayin edilirse; iki okunuşa göre mâna böyle... (*Feerâda'llàhu bihî hayran*) Allah da o kimsenin hayrını istiyorsa, o kimseyi seviyor da ona hayır murad ediyorsa Mevlâmız...” Ne yapar? (*Ceale lehû vezîran sàlihan*) “O adama bir salih vezir nasib eder.”

Veziir, vizir ü vebali taşımakta yardımcı olan, muavin demek. İlle padişahın sadrazamı veziri mânasına değil. “O kimseye o vebali, mesuliyeti taşımakta yardımcı olacak bir hayırlı muavin tayin eder.”

“Bir işin başına gelen kimsenin hayrını istiyorsa Allah, ona güzel bir yardımcı, sàlih bir yardımcı nasib eder. (*İzâ nesiye zekkerehû*) O sàlih yardımcı, eğer o âmir bir hayrı unutursa, hatırlatır.”

“—Efendim şöyle yapacaktık, şöyle yapmamız doğru olurdu.”

“—Haa, iyi ki hatırlattın, öyle yapalım.”

Unutursa hatırlatır. (*Ve in zekere eânehu*) “Eğer hatırıdaysa, yapılışına yardım eder.”

“—Haydi, ey muavin bey, hani şu işi yapacaktık bugün?”

“—Tamam efendim, müdür bey, beraberce koşturalım, gidelim...”.

İnsanın yanındaki muavininin, yardımcısının sàlih bir kimse olması Allah’ın hayır murad etmesinin emaresidir.

Allah cümlemize her hususta, her yerde sàlih arkadaşlar; unuttuğumuz zaman bize hatırlatacak, hatırladığımız zaman onu yapmakta yardımcı olacak güzel dostlar nasib eylesin... İşleri şevk ile, zevk ile yapıp, Allah’ın rızasını kazanmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

10. 11. 1985 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

